

ОБЩИНА РАДНЕВО – ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РАДНЕВО 2020 г.-2025 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания, поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места на територията на страната.

Разработването и приемането на Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината се налага поради това, че проблемът със свръхпопулацията на скитащите и безстопанствени кучета е сериозен за обществото, с многостранни измерения (хуманно-медицински, ветеринарно-медицински, социално-битови, икономически и екологични).

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево е изготвена в изпълнение на чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от Закона за защита на животните.

Разработването на Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета е на основание и в съответствие с приетата с Решение на Министерски съвет № 136 от 14.03.2019 г. Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.

Община Раднево се стреми да прилага адекватни мерки за овладяване на проблема с безстопанствените кучета, да подобри европейския облик на общината и да прилага разпоредбите на Закона за защита на животните, вменияващ на общините редица права и задължения по контрола на защитата и хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствените кучета.

Досега взетите мерки в изпълнение на Закона за ветеринарно-медицинската дейност се оказват недостатъчно ефективни, поради факта, че все още не може да се намери цялостно и трайно решение на проблема с безстопанствените кучета.

За предотвратяване нарастването броя на безстопанствените кучета, което е тревожна тенденция, застрашаваща и подлагаща на риск безопасността на гражданите, общината се стреми да прилага законосъобразни мерки. В тази връзка и с цел овладяване на проблема с безстопанствените кучета се работи по метод, основан на препоръките на Световната здравна организация и съобразен с европейските изисквания. Здрави и неагресивни безстопанствени кучета се кастрират, ваксинират, обезпаразитяват и връщат на място.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА.

1. ОСНОВНА ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Целта на тази програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията, поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета, кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

Основната цел на настоящата програма е да се установят дългосрочни и ефективни мерки за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево.

а) прилагане на механизмите за ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, предвидени в българското законодателство;

б) прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;

в) повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

2. ПОДЦЕЛИ:

1. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на България.

2. Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

3. Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

4. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на детайлен анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията, поставени в нормативната уредба на Република България.

3. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА:

1) Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлението “безстопанствени кучета” чрез анализиране, набелязване и въвеждане на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията им;

2) Контрол върху отглеждането на домашни кучета чрез идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ);

3) Регистрация на всички обекти за развъждане на кучета на територията на общината, съгласно изискванията на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД);

4) Регистрация и контрол на всички търговци на кучета (обекти и/или юридически и физически лица);

5) Масова кастрация на безстопанствените кучета на територията на общината;

6) Стимулиране на кастрацията на домашните кучета на територията на общината;

7) Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;

8) Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на домашни кучета чрез изготвяне и провеждане на образователни кампании съвместно с неправителствени организации, съгласно чл. 2 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ);

9) Засилване на обществения контрол и контрола на държавните органи, както и на гражданското съзнание при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината;

III. НОРМАТИВНА БАЗА

Настоящата програма е разработена в съответствие с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и съществуващата нормативна уредба, визираща както преките, така и косвените проблеми, генерирани от свръхпопулацията на скитащи кучета както в населените, така и извън населените територии. От своя страна Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево се осъществява в сътрудничество между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните и организациите за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните.

1. Закон за защита на животните

Законът има за цел да бъде запълнена съществуващата празнота в системата от нормативни актове на Република България, който въвежда мерки за формиране и задълбочаване на разбирането на обществото относно защитата на животните, обучението на децата и младежта и др. Законът е рамков за всички животни и определя неуредени в Закона за ветеринарномедицинската дейност области като: прилагане на мерки за регулиране на популациите от безстопанствени животни; създаване на национална база данни за регистрация на домашните и кастрираните вече безстопанствени кучета и др.

2. Закон за ветеринарномедицинската дейност

Задълженията на кметовете на общини по отношение на безстопанствените кучета са определени в Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД) и Правилника за прилагане на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ППЗВМД).

Съгласно чл. 178 от ЗВД – „Кметовете на общини, райони и кметства организират контрола за спазване изискванията по чл. 172, т. 1 и 2, чл. 173, т. 1 и чл. 177, ал. 1“

3. Закон за здравето

Съгласно чл. 31, ал. 1 от Закона за здравето (ЗЗ) “Държавата, общините, юридическите и физическите лица осъществяват дейността си, като осигуряват опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека от **биологични**, химични, физични и социални фактори.”

IV. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

Първоначалната оценка и последващият мониторинг са от ключово значение за успеха на Програмата. Реалната информация за състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета позволява да бъдат предприети максимално ефективни мерки и оптимизация на изразходваните ресурси.

За правилна оценка е необходимо да се идентифицират източниците на безстопанствени кучета.

Такива са:

- Свободно скитащи домашни кучета (в тази бройка влизат и кучетата от строителни обекти, стопански дворове, паркинги и т.н.);
- Изоставени от стопаните си кучета;
- Поколения на домашни кучета, резултат на неконтролирано развъждане;
- Поколения на некастрирани безстопанствени кучета.

При започване изпълнението на Националната програма, в съответствие с която е разработена и тази на община Раднево, и във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на всяка община в страната.

 1. Преброяването започва на централно ниво с уведомление от Министъра на земеделието, храните и горите до кметовете на общини със заложен в него срок.

 2. Кметовете на общини издават заповед за извършване на преброяването. Същото се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица. В преброяването не могат да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата.

 3. Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември.

 4. При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

 5. Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

Примерна методика за извършване на преброяването на безстопанствените кучета на територията на Република България, респективно за община Раднево: За успешното прилагане на методиката на преброяване на безстопанствените кучета е необходимо наличието на определена информация за съответната община: обща дължина на пътната мрежа (в км.) и/или общ брой на жилищните сгради и/или брой на улиците. При липса на достатъчно данни може да бъде използван и само един от изброените критерии, като за най-надежден се счита дължината на пътната мрежа на територията на населеното място. По време на самото преброяване всеки екип обикаля улиците на населеното място и отчита броя на забелязаните животни за изминатото разстояние /брой сгради/ брой улици. Данните се записват и отчитат, като след обобщаването им по формула на принципа на простото линейно уравнение се изчислява общият брой на безстопанствените животни въз основа на общата пътна мрежа /общ брой жилищни сгради/ общ брой на улиците. Пример: Ако дължината на пътната мрежа на територията на съответната община е 100 км, преброени са 75 кучета на изминатото разстояние от 75 км, то общия брой на кучетата в населеното място е 100. По същия начин се изчислява и преброяване спрямо общия брой на жилищните сгради или брой на улиците. Допустимата грешка е +/- 10%. За постигане на по-точни резултати се препоръчва покриване на по-голяма територия на населеното място. От значение е преброяването да се извършва при подходящи метеорологични условия, съобразени с етологичните особености на вида.

 6. След извършване на преброяването се съставя протокол, който се изпраща в Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ). Областната дирекция обобщава данните от протоколите и ги изпраща в Българската агенция по безопасност на храните, която изготвя доклад и го публикува на интернет-

страницата си. Същият доклад се изпраща в Министерството на земеделието, храните и горите.

Провеждането на социологическо проучване за броя на домашните кучета на територията на Република България се възлага от Министъра на земеделието, храните и горите.

1. Описание на проблема

Разработването и приемането на тази Програма се налага поради това, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многостранни измерения (хуманномедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични), и досега взетите мерки в изпълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни и все още не може да се намери цялостно и трайно решение.

Нейното приемане е необходимо и поради нарастналия брой на безстопанствените кучета и възможността за възникване на необоснована тяхна агресия, застрашаваща живота или здравето на хора и животни. Проблемът с безстопанствените кучета има няколко измерения:

1.1 Здравни рискове за хората:

- безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.

1.2. Създаване на дискомфорт сред населението:

- шумът, създаван от животните през нощта, смущава гражданите;
- тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.

1.3. Тежко положение на самите безстопанствените кучета:

- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- много от безстопанствените животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

1.4. Безстопанствено скитащите се кучета често предизвикват и пътно-транспортни произшествия.

Необходимо е да се приведе в действие ефективна система спрямо регулирането на кучешката популация, свързана с предприемането на конкретни мерки за решаване на проблема с безстопанствените кучета, намиращи се на

територията на Община Раднево. Евтаназията е метод, който вече е отречен от ветеринарномедицинската наука и практика. Залавянето и отстраняването на кучета не се считат повече за ефективни мерки за директен контрол.

1.5. Икономическа неефективност:

Действията от страна на общината до този момент за решаването на проблема са свързани със значителни финансови разходи, а в същото време трудно се постигат реални резултати.

2. Причини и фактори за възникване на проблема

2.1. Причините за възникване на проблема са няколко:

2.1.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство;

2.1.2. Липса на контрол върху популацията на домашни кучета;

2.1.3. Недостатъчна ефективност на прилаганите досега методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;

2.1.4. Временното използване на кучета за пазачи на дворове, вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят.

2.1.5. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

2.1.6. Популацията се допълва и от изоставени малки, изгубени или избягали домашни кучета.

2.2. Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия са:

2.2.1. Съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите за тези кучета;

2.2.2. Съществуват изоставени и порутени постройки;

2.2.3. Пренасяне на малки кучета от селата и изоставянето им в гр. Раднево;

2.2.4. Изоставяне на кучета от домакинствата от съседните области и общини по републиканската пътна мрежа;

2.2.5. Ветеринарният лекар е длъжен да изпраща информация за регистрираните кучета в общината, което не се практикува от всички лекари.

Ясно е, че наличието на безстопанствени кучета води до проблеми. Трудно осъзнато обаче е това, че наличието на кучета по улиците е основно причинено от хората и тяхната безотговорност.

За да се появи на улицата, където се превръща в проблем, кучето е дошло от нечий дом. Собствениците на кучета не са достатъчно запознати с

изискванията на тези животни, по отношение на грижите при отглеждането им, и при първите срещнати трудности животното /или неговото потомство/ е изоставено на улицата.

Не се спазват и най-елементарните нормативни изисквания при извеждане на кучето в градската среда и това не е от непознаване на Закона или Наредбата, а от липса на правилно изградено мислене и нагласа в тази посока.

Малцина са тези, които са запознати с биологията на вида, и които си дават реална сметка за това, каква вреда може да нанесем с едно единствено изоставено на улицата куче.

Особено важно е да се осъзнае, че бездомните животни са плод на нашата безотговорност.

Овладеяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и намаляване на броя им до минимум.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от генерирания от тях шум и предизвикват страх сред гражданите.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер.

Едни от тях, свързани с обществеността са липсата на популяризация на проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, недостатъчната информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета, ненасърчаване на отговорното отглеждане на кучетата и тяхната кастрация, слаба активност при осиновяването им от приюти.

Други са свързани с поведението на собствениците на домашни кучета и включват безотговорно придобиване, отглеждане, размножаване и разпространение, безнадзорно извеждане и оставяне без контрол. Основен проблем е притеснението за сигурността на населението, в резултат на което гражданите използват кучета за охрана – на стопански постройки, на жилища, на производствени обекти. В една част от случаите, когато отпадне нуждата от охрана, собствениците изоставят кучетата. В други случаи се касае за недобре преценени възможности за отглеждане на домашни любимци, които се пускат на улицата. В голямата си част тези собственици не изпълняват своите задължения при отглеждане на домашните кучета, като не са ги предоставяли на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика за издаване на паспорт, ваксинация, обезпаразитяване и регистрация чрез поставяне на микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Това е едно от

основните задължения на собствениците при отглеждане на домашните кучета, което те не изпълняват.

Друга група причини е свързана с дейността на развъдчиците на кучета и се състои в извършване на нерегламентирана продажба и затруднения от различен характер при осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани. Налице е недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

3. Динамика на популацията на безстопанствените кучета

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол от страна на собствениците над домашните кучета. В резултат на това се продуцират нови бездомни поколения. Собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят.

Стопаните на домашни кучета не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от десет малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин е тяхна, както и че това не е лека задача. Така на “входа” на популацията от бездомни кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство.

Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни, временно използвани кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и други обекти и след това изоставени, както и от новопридошли от други райони.

Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална според естествените природни закони.

Относително рискови по отношение нарастващата популация на безстопанствени кучета са районите, където:

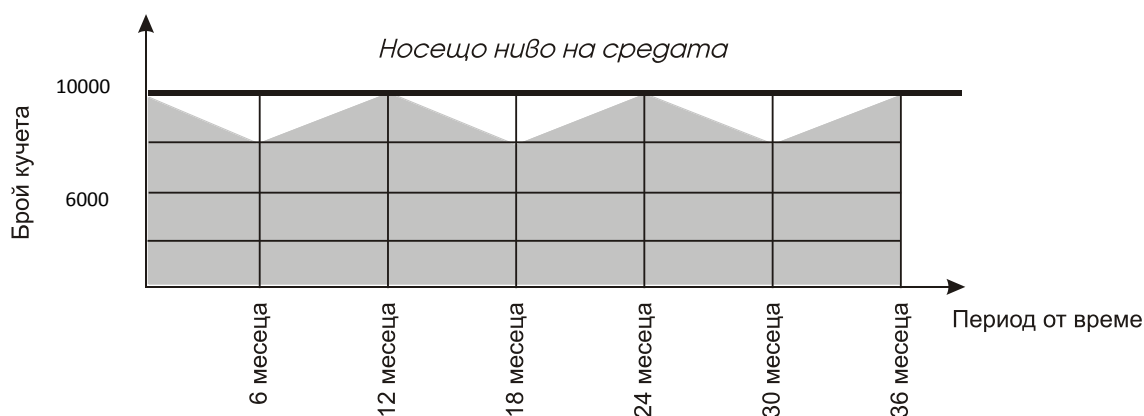
- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват изоставени и порутени постройки;

Определянето на точния брой на бездомните кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки за намаляване на тяхната популация. Установяването на техния брой по райони и населени места и идентифициране на най-рисковите територии е важно за това, къде трябва да бъдат насочени усилията приоритетно.

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носец капацитет на средата“ и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носец капацитет на средата“ раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета, ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Отстраняване

Определянето на точния брой на бездомните кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки за намаляване на тяхната популация. Установяването на техния брой по райони и идентифициране на най-рисковите територии е важно за това, къде трябва да бъдат насочени усилията приоритетно.

Какво става при прилагане на кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

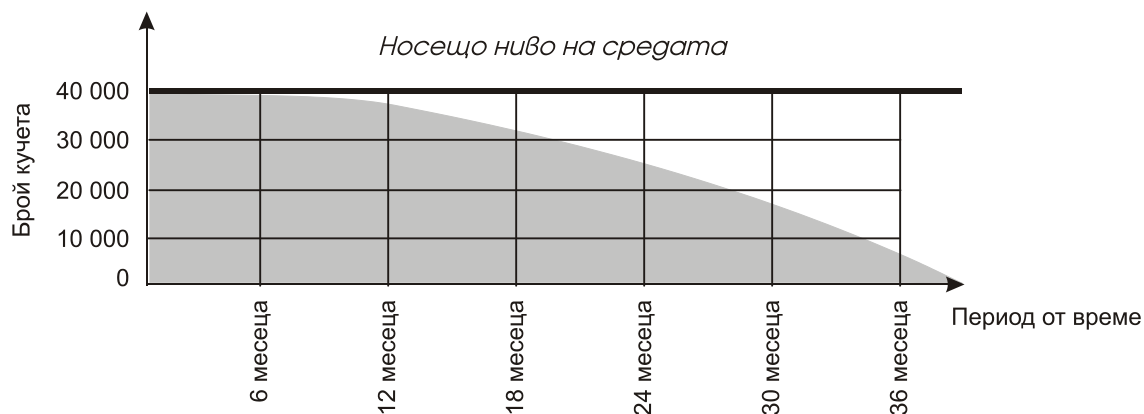
При прилагането на метода на кастрация не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети. Капацитетът на средата се ограничава само от стерилни животни.

Отстраняването и постепенното изтегляне на кучетата в приюти не може да се компенсира от раждаемост, тъй като липсват репродуктивните животни. В

резултат броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлениято „улични кучета”.

Кастрация

Ефективният подход за установяване на контрол върху кучешката популация е чрез:

1) прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни (социализирани) безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;

2) регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Първоначалната оценка и последващият мониторинг са от ключово значение за успеха на Програмата. Реалната информация за състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета позволява да бъдат предприети максимално ефективни мерки и оптимизация на изразходваните ресурси.

За правилна оценка е необходимо да се идентифицират източниците на безстопанствени кучета. Такива са:

- Свободно скитащи домашни кучета (в тази бройка влизат и кучетата от строителни обекти, стопански дворове, паркинги и т.н.);
- Изоставени от стопаните си кучета;
- Поколения на домашни кучета, резултат на неконтролирано развъждане;
- Поколения на некастрирани безстопанствени кучета.

Във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на всяка община в страната.

- Преброяването започва с уведомление от Министъра на земеделието, храните и горите до Кмета на общината със заложен в него срок.
- Кметът на общината издават заповед за извършване на преброяването. Същото се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица.
- Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември.
- При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.
- Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

4. Анализ на обстановката в населените места на Община Раднево.

Наличието на бездомни кучета в населените места на Общината може да доведе до сериозни последствия за населението му. Най-тежките потенциални опасности са за живота и здравето на хората, тъй като необезпаразитените и неимунизирани животни могат да пренасят различни заразни и паразитни болести. Именно скитащите бездомни кучета са основен източник, разпространител и резервоар на причинители на зоонози (ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др.).

Глутници от безстопанствени кучета биха нарушили не само спокойствието и комфорта на хората в даден район, но застрашават и тяхната сигурност. При евентуални нападения и ухапвания от животни с агресивно поведение, освен здравни последици, могат да доведат и до създаване на страх и емоционален стрес у хората.

Друг риск е възможността за възникване на пътно-транспортни произшествия поради безстопанствено скитащите се животни, особено в периода на разгонване.

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета в дадено населено място се свеждат най-общо до три условия, които се предлагат в средата: **наличното количество хранителен ресурс, вода и подслон.**

Структурните реформи в селското стопанство и неизпълнението на законодателството от началото на прехода доведоха до увеличаване популацията от скитащи кучета, което от своя страна доведе до влошаване на епизоотичната ситуация.

Епизоотология и болести, които кучетата могат да пренасят пряко

Инфекциозни болести:

- *Салмонелоза (паратиф)* - това е една от най-често срещаните се инфекциозни болести по бозайниците. Причинител на заболяването са няколко типа бактерии, които са много устойчиви към външни въздействия.
- *Туберкулоза* - специфична, хронична инфекциозна болест, която се характеризира с появата на туберкули (възелчета) в различни органи. Болестта е разпространена повсеместно и от нея заболяват почти всички видове животни и човека.
- *Бронхосептикоза (бордетелна инфекция)* - заразно заболяване, което протича с признаци на бронхопневмония.
- *Бяс* - остра заразна болест, към която са възприемчиви всички видове животни и човека. Причинителят е вирус. Разпространява се от скитащи кучета, а в последно време и диви хищници. Заразяването става чрез ухапване.

Гъбични болести

- *Дерматомикози (трихофития, фавус, микроспория)* - микотичните болести се наричат още дерматомикози, тъй като се предизвикват от гъбички и засягат кожата на почти всички видове бозайници.

Паразитни (инвазионни) болести

- *Токсоплазмоза* - паразитно заболяване, с разнообразно протичане. Възприемчиви към болестта са всички диви и домашни животни. Токсоплазмозата е разпространена по цялото земно кълбо, както сред хората, така и сред животните.
- *Цестодози* Това са най-съвършените и най-специализираните панделковидни червеи, които паразитират предимно в топлокръвните животни – птици и бозайници.
 - *Ехинококоза*
 - *Дипилидиоза*
 - *Нематодози*
 - *Токсокароза*

Кърлежовопреносимите инфекции /КПИ/:

Бездомните и скитащи кучета представляват един от основните резервоари на зараза за някои КПИ, най-често срещана от които е Марсилската треска. Това обстоятелство изисква системни мерки за контролиране на кучешката популация.

V. МЕТОДОЛОГИЯ

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на залавяне на обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета.

Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им; успокоява животното и прави характера му по-социален; предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми. Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 1 и ал. 2, т. 5 от ЗВМД.

Кучетата достигат полова зрялост на ранна възраст, бързо се възпроизвеждат и броят им нараства за кратко време. В случай, че се подходи с отстраняване на безстопанствените кучета и прибирането им в приют се наблюдава временно освобождаване на терени, които постепенно се населяват и запълват от мигриращи животни. В резултат на това този метод е неефективен и предизвиква непрекъснат цикличен процес. За разлика от него, прилагането на метода „кастрирай и върни”, при който кучетата се връщат по места, не се наблюдава този ефект, тъй като средата се запълва с вече кастрирани животни и се блокира раждаемостта.

Акциите по залавяне на безстопанствени кучета се осъществяват от представители на ветеринарна лечебница или ветеринарен лекар, с които Общината е сключила договор. След залавяне, безстопанствените кучета се транспортират до ветеринарна лечебница/приют, съгласно изискванията на Закона за защита на животните.

В случай на изграждане на регионален приют за безстопанствени кучета Ветеринарният лекар предприема незабавни мерки за установяване на данни за наличие или липса на регистрация на кучето, съгласно изискванията на чл.174, ал.2 от ЗВМД. В случай на налична регистрация се уведомява собственика на кучето. При неявяване на собственика в 7-дневен срок от уведомяването, кучето се предоставя на нов собственик. Неосиновените и заловените кучета с липса на регистрация се кастрират, маркират, обезпаразитяват, и се ваксинират срещу бяс. Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарен лекар, осъществяващ практика в регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория, съгласно чл.40 в от ЗЗЖ и чл. 6, ал. 3 и 4 от Наредба № 42 от 2008 за изискванията към ветеринарните лечебни заведения и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която може да се извършва от тях.

За извършване на горепосочените дейности, Общината предоставя заловените безстопанствени кучета във ветеринарната амбулатория или приют с приемо-предавателен протокол. Протоколът се издава в два екземпляра - един за приюта или амбулаторията, един за общината и в него се вписват датата и броя на безстопанствените кучета, местата на залавянето им и опис на идентификационните номера на нашийниците им.

Ветеринарният лекар удостоверява извършените дейности по кастрация, маркиране, обезпаразитяване и ваксинация срещу бяс чрез водене на дневник и в началото на всеки месец представя подробен отчет до кмета, включващ брой животни и данни за всяко куче - възраст, външни белези, пол и килограми, дати на кастрация и поставени ваксини, обезпаразитяване, въвеждане в Националната информационна система за регистрация, идентификация, проследяване на движенията и контрол на здравния статус на животните (ВетИС).

След извършване на горепосочените дейности във ветеринарна амбулатория или приюта за безстопанствените кучета се предприемат действия за намиране на собственик. В случай, че в 7-дневен срок от връщането им в амбулаторията или приюта не се осигури собственик, кучето се връща на мястото, от което е взето. В случаите на чл. 48 от ЗЗЖ или при болни и нуждаещи се от продължително лечение кучета, същите се оставят в приюта или амбулаторията. Евтаназия на безстопанствени кучета се допуска при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от ЗВМД след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания.

За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да изпълняват изискванията на чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни.

При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на Общината.

Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Раднево.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработки) и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета:

1.1. Обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка /за кратко наричани обработки/ на безстопанствени кучета се извършва в приют, стационарна или подвижна амбулатория, съгласно чл.40, ал.4 /ЗЗЖ/.

1.2. Обработката се извършва на принципа на масова кастрация /свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женските и във връзка с молби и сигнали на граждани/. Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл.42, ал.1 от ЗЗЖ;

1.3. Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от ЗЗЖ.

2. Евтаназия на неизлечимо болно и доказано агресивни безстопанствени кучета:

2.1. Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.160, ал.1 и ал.2, от ЗВМД и чл.45, т.8 от ЗЗЖ/ чл.179, ал.3, т.1,2 и 4 от ЗВД и чл.51 от ЗЗЖ.

2.2. Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия съгласно чл.160, ал.2, т.3 от ЗВМД и чл.45, ал.8 от ЗЗЖ.

Кучета, участвали в инцидент се залавят приоритетно в рамките на едно денонощие след подаване на сигнала. При потвърждение на сигнала кучетата се третира съгласно чл. 179, ал. 3, т. 4 от ЗВД и чл. 51 от ЗЗЖ.

3. Задомяване

Организиране на публични мероприятия за задомяване на безстопанствени кучета на територията на община Раднево, съвместно с ветеринарна лечебница /ветеринарния лекар, с които има сключен договор или приюта.

4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.

4.1. Регистрация се извършва от ветеринарна лечебница/ветеринарния лекар, с които Общината е сключила договор за извършване на дейности по обработване безстопанствени кучета.

4.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:

Идентификационен номер

Отличителни белези на животното - пол, цвят, възраст, големина

Дата и място на залавяне

Дата и място на връщане

Отговорно по надзора физическо или юридическо лице

4.3. Данните от регистъра се изпращат до 5 число на месеца в община Раднево.

4.4. Надзор на обработените кучета се извършва от Общината, ОЗЖ или други лица, които са подписали декларация за спазване съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

5.Регистрация на домашни кучета.

5.1.Регистрация на домашни кучета се извършва съгласно чл.174 от ЗВМД и съгласно Наредба за условията и реда за отглеждане на животни на територията на Община Раднево.

5.2.Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация - Раднево съгласно т.69 от приложение №1 към Наредбата за определяне администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Раднево. В Общината се поддържа регистър на домашните кучета на база подадени декларации.

5.3.Организиран се кампании за обработване и регистрация на кучетата.

6. Контрол върху изискването за отглеждане на домашни кучета.

Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Община Раднево и РУ- Раднево.

7. Популяризиране ползите от кастриране на домашни кучета.

7.1. Организиран се кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийна кампания и др.

7.2. Съвместна работа с ветеринарните лекари.

8. Кампания за подобряване чистотата на градската среда.

8.1 Определяне на площи, където домашните кучета да бъдат пускани свободно да играят и тичат.

8.2. Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от “такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 2, т. 5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Програмата въвежда масова кастрация, което включва кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствените кучета в рамките на първите 12 месеца от изпълнението на Програмата и поддържане на ниво над 70% за следващите години от изпълнението ѝ.

а) Залавянето на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево се осъществява от екип на ветеринарна лечебница /ветеринарен лекар, с който общината има сключен договор.

б) Акциите по залавяне на кучета се извършват по предварително изготвен и утвърден годишен график, който се предоставя за одобрение от кмета на общината. При залавянето на кучето се поставя нашийник с идентификационен номер.

в) За извършване на ветеринарномедицинските дейности заловените безстопанствените кучета се предават с приемо-предавателен протокол на амбулаторията/приюта или ветеринарен лекар, с който Общината е сключила договор. Протоколът се издава в два екземпляра - един за амбулаторията/приюта/ветеринарен лекар и един за Общината и в него се вписват датата, мястото на залавяне и броя на безстопанствените кучета с опис на идентификационните номера на нашийника, поставен при залавянето. Управителят на амбулаторията /приюта/ветеринарния лекар, с който общината има сключен договор, предприема незабавни мерки за установяване на данни за наличие или липса на регистрация на кучето. В случай на такава, управителят уведомява собственика на кучето. При неявяване на собственика в 7-дневен срок от уведомяването, кучето се кастрира, маркира, обезпаразитява, ваксинира срещу бяс и се предоставя на нов собственик. Неосиновените се връщат по местата на залавянето им.

г) Ветеринарномедицинските дейности по програмата включват поставяне на видима ушна маркировка, обезпаразитяване и ваксинация срещу бяс на безстопанствените кучета. Управителят на ветеринарномедицинската

амбулатория/ приюта или ветеринарния лекар, с които общината има сключен договор вписват кучетата в регистър.

д) Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, като се осигурява престой от минимум 24 часа за следоперативно възстановяване на кучетата.

е) Ветеринарните лекари удостоверяват извършените ветеринарномедицински дейности чрез водене на дневник по образец с данни за всяко куче – възраст, външни белези, пол, килограми, дати на кастрация и поставени ваксини, обезпаразитяване.

ж) След извършване на ветеринарномедицинските дейности, ветеринарният лекар преценява продължителността на следоперативния престой съобразно б. „д“, след което безстопанствените кучета се връщат по местата на тяхното залавяне, като същите предварително се съгласуват с Общината. Не се допуска връщането на кучетата в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрали и летища, съгласно чл. 48 от Закона за защита на животните.

з) В случаите на чл. 48 от ЗЗЖ или при болни и нуждаещи се от продължително лечение кучета, същите се оставят за долекуване. Евтаназия на безстопанствени кучета, се допуска при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания. При назначаване на евтаназия се съставя индивидуален протокол, който съдържа основанията за прилагането ѝ.

и) За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка от общината с участието на регистрирани/официални ветеринарни лекари. В случай, че сигналът за агресивно поведение на куче е подаден от организации за защита на животните, последните също може да участват в проверката.

При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

2. Мерки за подпомагане изграждането на регионален приют за безстопанствени кучета

Регионален приют е този, който обслужва територията на две или повече съседни общини. Същият осигурява поэтапно настаняване за хуманно отглеждане и намиране на постоянен дом на обработени кучета, след обявено доказано блокиране на раждаемостта на територията на цялата страна по

смисъла на чл. 55 във връзка с § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на животните. Дейностите в регионалните приюти се осъществяват под постоянното наблюдение на НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ с предмет на дейност защита на животни. Регионални приюти се изграждат в области, на чиято територия няма изградени приюти или изградените такива са с недостатъчен капацитет.

Регионален приют може да бъде изграждан и/или стопанисван от:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;

- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;

- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изграждането на регионални приюти се подпомага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

- на територията на съответните общини няма изградени общински или частни приюти или са с недостатъчен капацитет;

- на територията на всяка община е извършено най-малко едно преброяване на безстопанствените кучета в рамките на последните 3 години;

3. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони

В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. Въпреки това, на лице е голямо по обем нерегламентирано размножаване, нелегален внос и търговия на кучета. Тази дейност ощетява не само обществото чрез постоянното „захранване“ на популацията от безстопанствени кучета, но и държавата чрез несъбраните данъци. Нерегламентираното развъждане и внос се извършват без надлежния ветеринарномедицински контрол и представляват опасност за здравето на хората и животните на територията на Общината.

Особено голям проблем през последните години е осъществяването на търговия и подаряване на кучета чрез интернет-сайтовете. Тази дейност все повече се разширява, поради липсата на регистрация, което от своя страна лишава компетентните органи от възможността да осъществяват контрол и да налагат санкции. С това се задълбочава ситуацията с нарастване на броя на безстопанствените кучета. Поради тази причина е необходимо активизиране на обществената намеса и повишаване информираността на гражданите за изпълнение на задълженията и контрола в тази област. За ограничаване на подобен тип дейности би спомогнало своевременното уведомяване на Областните дирекции по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за

самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето).

За справяне с проблема е необходимо познаване на действащото законодателство, както и подзаконовата нормативна база в тази област. Основни актове са Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на животните, Наредба № 41 от 2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други.

а) Право да осъществяват развъждане и търговия на кучета имат лицата, чиито обекти са регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

б) Търговия с кучета се осъществява само в развъдници и зоомагазини, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

в) Контролът върху развъдниците, зоомагазините и пазарите за животни се извършва съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗЗЖ и чл. 7, ал. 1 от ЗВД.

За активизиране на обществеността във връзка с овладяване популацията на безстопанствени кучета се извършват информационни кампании, организирани от съответната община. Същите целят задълбочено запознаване с проблема, с действащата нормативна база и насърчаване на гражданската активност. Само чрез намеса от страна на обществото могат да се постигнат добри резултати. Информираността ще спомогне гражданите да регистрират своите домашни кучета, да предпочетат тяхната кастрация, да не извършват нерегламентирана търговия, при подаряване да уведомяват компетентните органи, за да могат да осъществят контрол. Следва да се засили обществената намеса, като всеки гражданин, който забележи нарушение и неспазване на изискванията да сигнализира своевременно държавните органи, които да осъществят своите правомощия и да предприемат необходимите мерки. Чрез засилване на контрола в тази област, чрез адекватни мерки и налагане на санкции могат да се постигнат задоволителни резултати за справяне с проблема.

VII. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт

1.1. Общинският съвет Раднево - приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево и

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево

предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните.

1.2. Кметът на община Раднево организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчета за изпълнението ѝ пред Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

1.3. Мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета се осъществяват чрез договор с *ветеринарна клиника и/или ветеринарни лекари, упражняващи частна ветеринарномедицинска практика* за: залавяне, кастриране, маркиране, ваксиниране, обезпаразитяване, връщане на място, където са заловени съгласно чл.47, ал.3 от ЗЗЖ. Към настоящия момент Община Раднево има сключен договор с ветеринарен лекар, упражняващ частна ветеринарномедицинска практика за кастриране, обезпаразитяване и маркиране на кучетата.

1.4. Общинска администрация:

1.4.1. Разглежда жалби и сигнали, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета;

1.4.2. Извършва проверка на сигналите и жалбите с цел разрешаването на проблемите;

1.4.3. Организира и провежда кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

2. Ветеринарни власти, които:

2.1. Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.

2.2. Извършват контрол върху дейностите по програмата.

2.3. Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените кучета.

2.4. Съдействат при изготвянето на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево.

2.5. Съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

2.6. Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

2.7. Предоставят на Общинска администрация - Раднево списък на координатори за съдействие по места на дейностите по програмата.

2.8. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ).

3.1. Съдействат на общината чрез свои представители за изпълнение на мерките в програмата;

3.2. Информират се за постъпилите жалби и сигнали, свързани с кучета - компаньони и бездомни кучета;

3.3. Участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали от граждани;

3.4. Организируют и провеждат кампании за намиране собственици на кучета.

3.5. Участват в съвместни кампании за намиране собственици на кучета, за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

VIII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на Програмата:

а) Изпълнението на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България се управлява от Министъра на земеделието, храните и горите.

б) Изпълнението на общинската програма и плана за действие по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управляват от Кмета на община Раднево.

Оценката за изпълнение на Националната програма се извършва на базата на осъществяването на мерките и постигането на заложените задачи чрез проследяване на стойностите на заложените индикатори за изпълнение. Оценката се реализира с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност:

Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево

а) Кмета на община Раднево, ежегодно до 1 март внасят отчет за изпълнението на Програмата до Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма;

б) Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните ежегодно до 1 април внася отчет за изпълнение на общинските програми до Министъра на земеделието, храните и горите.

в) Министърът на земеделието, храните и горите ежегодно до 30 април внася за приемане от Министерския съвет отчет за изпълнението на Националната програма.

3. Уведомяване на обществеността:

Приетата общинска програма и плана по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страница на общината в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

IX. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници за финансиране и материално обезпечаване на Програмата:

- 1.1. Годишен бюджет на общината
- 1.2. Дарения
- 1.3. Финансови средства от организации за защита на животните
- 1.4. Постъпления от такси, съгласно чл.175 ал.1 от ЗВМД.
- 1.5. Средства от проекти

2. Време за изпълнение:

Срок за изпълнение на програмата 2020 г. - 2025 г.

Програмата се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ до приемането на нова Национална програма.

Х. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ

1. Качествени промени:

- 1.1. Повишаване на безопасността в населените места.
- 1.2. Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
- 1.3. Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета. Овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата чрез кастрация.
- 1.4. Намаляване на социалното напрежение, породено от проблемите с безстопанствените кучета.
- 1.5. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения:

- 2.1. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета.
- 2.2. Увеличаване броя на регистрираните домашни кучета и оттам повишаване на постъпленията от таксата за регистрацията им.
- 2.3. Преброяване и мониторинг на популацията на безстопанствени кучета.

3. Критерии за изпълнение на програмата:

- 3.1. Брой на обработените животни.
- 3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.
- 3.3. Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито - по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- 3.4. Брой на кастрираните домашни кучета.
- 3.5. Брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация.
- 3.6. Брой на задомените кучета.
- 3.7. Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултати, представени от Кмета пред генералния директор на Българска Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ), съгласно чл.40, ал.2 от ЗЗЖ.

ХІ. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С прилагането на настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево се очаква да се постигнат следните резултати:

 Намаляване на броя и свеждането му до минимум на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;

 Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;

 Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

ХІІ. МОНИТОРИНГ НА СРЕДАТА ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът за изпълнение на програмата се извършва с отчитане на следните индикатори:

Брой на безстопанствени кучета:

- заловени;
- маркирани;
- кастрирани;
- ваксинирани;
- обезпаразитени;
- настанени в приюти;
- върнати по места (под надзор на лица, организации за защита на животните или община);
- осиновени;
- евтаназирани;
- умрели.

Брой на домашни кучета:

- регистрирани;
- кастрирани.

Брой извършени проверки, както и:

- подадени сигнали, молби и жалби;
- констатирани нарушения;
- дадени предписания;
- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

Резултатите от извършения мониторинг се подават в отчет към БАБХ.

ХІІІ. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Евтаназията не решава проблема с безстопанствените кучета. При масова евтаназия популацията временно намалява до момента на поява на ново поколение бездомни кучета, което се поддържа според наличното количество храна, вода и подслон в средата. Исторически доказаният за ефективен метод, приложен успешно в редица европейски страни, е стерилизиране /кастрация/ и връщане на животните по местата им. Така върнатите кучета пазят територията си от новоприиждащите кучета и същевременно не могат да се възпроизвеждат.

В обобщение могат да бъдат направени следните изводи:

Широко използваните методи на хващане и евтаназиране не са ефективни. Те водят само до временно намаляване на броя на бездомните кучета и са много скъпи, а освен това подронват авторитета на Общината, респективно на страната.

Методите на улавяне и настаняване в приюти не са практични, поради големия брой животни, които се обхващат и впоследствие високите разходи за обгрижване.

Методите на кастриране и връщане са ефективни. След определен период от време броят на бездомните животни значително ще намалее. Тези методи са по-малко скъпоструващи спрямо горните и имат допълнителен добър страничен ефект като подобро поведение на животните.

Методите на регистрация и идентификация са полезни при контрола на популацията от животни и намаляване на изоставянето.

Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди.

Програмата е разработена на основание чл. 40, ал. 1 от Закона за защита на животните, в съответствие със съществуващата нормативна уредба, визираща както преките, така и косвените проблеми, генерирани от свръхпопулацията на скитащи кучета в населените и извън населените територии. Програмата е отворен и динамичен документ, който ще се допълва и актуализира периодично, съобразно националното законодателство и потребностите на общината.

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Раднево е изготвена съгласно чл.40, ал.1, ал.2, ал.3 и ал.4 от ЗЗЖ, приета е с Решение № от год., по Протокол № на Общинския съвет и влиза в сила, след приемането ѝ от Общински съвет - Раднево.

ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА
МЕРКИ ЗА ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

МЯРКА 1: ПРЕБРОЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Издаване на заповед за извършване на преброяване на безстопанствените кучета	Кмета на общината	След уведомление от Министъра на земеделието, храните и горите
2. Определяне на екипи за извършване на преброяването	Община, НПО, юридически лица	С издаване на Заповед по т. 1
3. Извършване на информационни кампании	Община, НПО, физически лица	Постоянен
4. Поддържане и актуализация на регистъра на безстопанствените кучета	Лицензиран ветеринарен лекар, Кмета на общината	Постоянен

МЯРКА 2: КАСТРАЦИЯ, ОБЕЗПАРАЗИТЯВАНЕ, ВАКСИНАЦИЯ СРЕЩУ БЯС, ТРАЙНА МАРКИРОВКА И ВРЪЩАНЕ НА НЕАГРЕСИВНИ И ЗДРАВИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Публикации в интернет страницата на общината за извършване на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и	Кмета на общината	Периодично

връщане по места на обработените безстопанствени кучета		
2. Изготвяне на годишен график и план за залавянето и транспортирането на безстопанствените кучета	Лицензиран ветеринарен лекар, Кмета на общината	Ежегодно
3. Сключване на договор с кастрационен център, ветеринарна амбулатория или ветеринарен лекар, упражняващ частна ветеринарномедицинска практика за кастриране, обезпаразитяване и маркиране на кучетата.	Община	Постоянен
4. Изпълнение на ветеринарномедицинските мерките съгласно програмата – обезпаразитяване, кастрация, ваксинация, регистрация, маркировка и връщане по места	Лицензиран ветеринарен лекар, лицензирана фирма за ветеринарно – медицински услуги или регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория, с които общината е сключила договор.	Постоянен
5. Организиране на рекламнoобразователни кампании с цел запознаване обществеността с механизма на овладяване на кучешката популация	Общината, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен

МЯРКА 3: ЗАДОМЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета	Общината, организации за защита на животните, НПО, ветеринарни лекари и др.	Постоянен
2. Настаняване на безстопанствените кучета в	Общината, НПО, ветеринарни	Постоянен

приюти	лекари и др.	
--------	--------------	--

МЯРКА 4: НАДЗОР НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Осъществяване на надзорна дейност и грижа за безстопанствените кучета	Физически лица, организации за закрила на животните, община, ветеринарни лекари	Постоянен
2. Участие в изготвяне и провеждане на общообразователни програми, насочени срещу безотговорното и нехуманно отношение към животните.	Община, образователни институции, училища, НПО, ветеринарни лекари и др.	Постоянен

МЯРКА 5: РЕГИСТРАЦИЯ НА ДОМАШНИ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото българско законодателство.	Община	При необходимост
2. Актуализация и разширяване функционалността на електронен регистър за административна регистрация на домашни кучета	Община	Постоянен
3. Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	Община, ветеринарни лекари, ОДБХ	Постоянен
4. Информационни кампании за ползите и предимствата от регистрирането на	Община, НПО, организации за защита	Постоянен

домашните кучета	на животните, медии и др.	
5. Регистрация (ветеринарномедицинска и административна) на домашни кучета и вписването им в ВетИС	Лицензиран ветеринарен лекар, лицензирана фирма за ветеринарно – медицински услуги, регистрирани ветеринарномедицински амбулатории, Общината	Постоянен

МЯРКА 6: ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПОЛЗИТЕ ОТ КАСТРАЦИЯТА НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Организиране на кампании за разясняване на ползата от кастрацията на домашните кучета	Община, НПО, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен
2. Изпълнение на ветеринарномедицинските мерките за домашните кучета – обезпаразитяване, ваксинация, кастрация.	Граждани, лицензиран ветеринарен лекар, лицензирана фирма за ветеринарно – медицински услуги, регистрирани ветеринарномедицински амбулатории.	Постоянен

МЯРКА 7: КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Извършване на контролни дейности при отглеждането и	ОДБХ, ветеринарни	Постоянен

възпитанието на домашни кучета	лекари, Община	
--------------------------------	----------------	--

МЯРКА 8: КАМПАНИИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ГРАДСКАТА СРЕДА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Определяне и изграждане на обособени места за разходка и свободно разхождане на домашни кучета	Общината	До приемане на нова Програма
2. Информираност на собствениците на домашни кучета	Община, медии, НПО, ветеринарни лекари	Постоянен

МЯРКА 9: ЕВТАНАЗИЯ НА НЕИЗЛЕЧИМО БОЛНИ И ДОКАЗАНО АГРЕСИВНИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Извършване на евтаназия на безстопанствени кучета съгласно българското законодателство	Ветеринарни лекари, ветеринарни амбулатории, приюти	Постоянен

МЯРКА 10: ИЗГРАЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПРИЮТ ЗА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

Дейност	Изпълнител	Срок
1. Изграждане на приют за безстопанствените кучета	Община, други общини, НПО с предмет на дейност защита на животните	При наличие на външен източник на финансиране
2. Сключване на договор с кастрационен център и/или ветеринарни лекари, упражняващи частна ветеринарномедицинска практика за кастриране,	Община	Постоянен

обезпаразитяване и маркиране на кучетата.		
3. Търсене на източници на финансиране за изграждане и поддържане на приют	Община, НПО	Постоянен

